

Франція «Урядоцентрична» модель вироблення політики

Законодавча влада у Франції здійснюється парламентом, який складається з двох палат:

- Національні збори
- Сенат

Виконавча влада здійснюється Президентом і Радою Міністрів (урядом).

ФОРМУВАННЯ ПОЛІТИКИ

Програма Уряду: уряд призначається Президентом, тож є необхідність, щоб ініціативи уряду були підтримані парламентом. Для цього уряд презентує свою програму, за яку голосує парламент. У випадку, якщо програма не проголосована, вважається, що парламент висловив вотум недовіри уряду і уряд розпускається (ця процедура не закріплена, але є традиційною десь з 90-х років.)

В дослідженнях 2015 року зазначається про великий вплив громадськості на формування політики. Також велику роль відіграють незалежні експертні інституції, з якими консультується уряд. Окрім цього уряд слідує за локальними ініціативами, досвід яких можна було б застосувати при визначенні політики.

ЗАКОНОДАВЧА ПРОЦЕДУРА

Сфери законодавства

Конституція Франції встановлює чіткий перелік сфер, які можуть регулюватися законами:

- цивільні права та їх гарантії;
- обмеження, що накладаються для цілей національної оборони на громадян, щодо їх особистості та майна;
- національність, правовий статус і правоздатність осіб, шлюбні режими, спадкування;
- визначення злочинів та покарань;
- кримінальний процес;
- амністія;
- судова система;
- податки та податкова система;
- виборча система;
- види державних установ;
- державна та військова служба;
- самоврядування;
- національна оборона;
- збереження навколишнього середовища;
- освіта;
- право власності, договірні зобов'язання;
- трудові відносини та соціальне забезпечення;
- свобода і незалежність засобів масової інформації;
- система обрання представницьких органів французьких громадян, які проживають за кордоном;
- довгострокові керівні принципи використання державних фінансів.

Цей перелік важливий, адже кожен ініційований членом парламенту законопроект проходить перевірку на те, чи він відповідає одній з перелічених сфер (законотворча прийнятність).

Законодавча ініціатива

У Франції право законодавчої ініціативи мають:

- Прем'єр-Міністр: законопроекти
- Члени парламенту: пропозиція закону

Таблиця 1

Законодавча ініціатива у розрізі суб'єктів законодавчої ініціативи

Прем'єр-Міністр	Члени парламенту
Проект закону	Пропозиція закону
Для урядових законопроектів необхідна консультація з Державною Радою, яка вступає в цих відносинах не адміністративним судом, а радником уряду.	Бюро перевіряє фінансову прийнятність законопроекту (прийняття законопроекту не повинно мати наслідком зменшення державних ресурсів або збільшення державних витрат) та законотворчу прийнятність (законопроект має відповідати сферам визначеним Конституцією)
<p>Презентація законопроекту (аргументи чому потрібно змінювати чинний закон або приймати новий)</p> <p>Основна частина</p> <p>Оцінка впливу:</p> <ul style="list-style-type: none"> • прогноз впливу пропонованих змін; • мотиви для прийняття нового законодавства; • поточний стан регулювання у визначеній сфері; • аналіз законопроекту на відповідність праву Європейського Союзу; • оцінка соціальних, економічних фінансових та екологічних наслідків; • опис заходів з імплементації закону у випадку його прийняття. <p>Якщо урядові законопроекти не мають відповідних обґрунтувань, то Рада Президентів може відмовити у внесенні законопроекту до порядку денного. (Але уряд може оскаржувати в Конституційну Раду).</p>	<p>Презентація законопроекту (аргументи чому потрібно змінювати чинний закон або приймати новий)</p> <p>Основна частина</p>

Підготовка законопроекту в уряді:

1. Департамент відповідного міністерства пише законопроект.
2. Погодження з усіма міністерствами на міжміністерських зустрічах. Якщо погодження немає, то рішення щодо доцільності приймає Прем'єр-Міністр.
3. Консультації з усіма заінтересованими сторонами.

Але обов'язково:

- Висновок Ради з соціальних та економічних питань, а також щодо питань охорони навколишнього середовища – щодо програмних законів в економічній, соціальній та екологічній сферах.
  - Висновок Територіальних асамблей заморських одиниць з особливим статусом – щодо законів, які їх безпосередньо стосуються.
  - Висновок Комітету місцевих фінансів - щодо законів, що стосуються фінансів місцевих громад.
  - Ці висновки додаються до супровідних документів законопроектів.
4. Вивчення впливу:
    - Відповідність праву Європейського Союзу.
    - Необхідні імплементаційні механізми.
    - Економічні, фінансові, соціальні та екологічні наслідки.
    - Вплив на рівень працевлаштування.
    - Реалізація положень в заморських територіальних одиницях.
  5. Отримання висновку Державної Ради (не має обов'язкової сили, але велика імовірність, що можливим наслідком ігнорування висновку буде скасування закону Конституційною Радою).
  6. Узгодження законопроекту на Раді Міністрів

ОПРАЦЮВАННЯ В КОМІТЕТІ

Після внесення законопроекту до парламенту, законопроект передається в комітет. Визначає головний комітет Голова відповідної Палати. Також можуть бути визначені консультативні комітети (за рішенням Голови або за власною ініціативою комітетів). Голова, уряд або ініціатор законопроекту можуть просити про створення тимчасового комітету для розгляду законопроекту. За цю резолюцію має проголосувати більшість у парламенті.

Опрацювання в комітеті

1. Комітет призначає доповідача для кожного законопроекту. Саме доповідач проводить підготовчу роботу для розгляду законопроекту на засіданні комітету.

Доповідач:

- аналізує законопроект;
- вносить поправки;
- організовує зустрічі з представниками відповідного міністерства або міністерств;
- проводить зустрічі, якщо відчуває, що це необхідно, з представниками різних асоціацій і соціально-професійних груп, а також з експертами;
- збирає широке коло документів за темою законопроекту.
- за результатами підготовчої роботи доповідач робить доповідь.

2. Консультативні комітети повинні зустрітися з головним комітетом та надати свої висновки та поправки до засідання головного комітету, на якому буде розглядатися законопроект.
3. На засіданні комітету:
  - заслуховується доповідь доповідача;
  - розглядаються поправки зроблені доповідачем, членами комітету, іншими комітетами, іншими парламентарями та урядом;
  - приймається одне з таких рішень: прийняти з поправками, прийняти оригінальний текст, відхилити законопроект.
4. За результатами обговорення на комітеті формується текст законопроекту та звіт до нього.

Звіт включає:

- Загальний аналіз законопроекту, його контекст щодо закону, який він модифікує поряд з міжнародними порівняннями, а також загальним політичним рішенням;
- Аналіз змісту кожної статті, а також протоколи подальших дискусій (в тому числі нових статей, які були введені комітетом);
- Порівняльну таблицю, яка показує, в окремих колонках, чинне законодавство, положення початкового законопроекту і текст, прийнятий комітетом;
- Перелік поправок, не прийнятих комітетом;
- У разі необхідності, інформаційні додатки: щодо права Європейського Союзу, перелік законів, що мають бути змінені або скасовані у випадку прийняття законопроекту, зауваження комітету в ході вивчення супровідних документів до законопроекту.

Правила подання поправок:

- Поправки повинні бути представлені в письмовій формі і супроводжуватися коротким поясненням.
- Максимальний строк подання поправок за 3 дні до розгляду законопроекту на комітеті.
- Вони мають стосуватися пропонованих положень, але допускається непрямий зв'язок (нема обмежень щодо форми, це може бути інша стаття, нова стаття) – якщо вже почалася процедура човника між палатами, то поправки можуть стосуватися лише обговорюваних питань.

ВКЛЮЧЕННЯ В ПОРЯДОК ДЕННИЙ

Мінімум 6 тижнів має пройти з моменту реєстрації законопроекту до розгляду на пленарному засіданні (виключення + прискорену процедуру може просити тільки уряд).

Міністр зі зв'язків з парламентом до відкриття сесії або після призначення уряду передає Конференції Президентів плани уряду щодо питань та законопроектів, які мають бути включені в порядок денний сесії. Для урядових законопроектів резервується 2 тижні. Модифікації в цю частину порядку денного може вносити лише уряд.

Далі Конференція Президентів резервує один день для опозиційних законопроектів. Опозиція надає свої пропозиції щодо порядку денного цього дня.

1 тиждень – парламентський тиждень, Конференція Президентів самостійно формує порядок денний на цей тиждень.

1 тиждень – моніторинговий тиждень. Традиційно в цей тиждень проводиться година запитань до уряду та вивчаються дії уряду. Однак Конференція Президентів може включати в порядок денний цього тижня парламентські та урядові законопроекти.

РОЗГЛЯД ЗАКОНОПРОЕКТІВ

1. Загальне обговорення – презентація законопроекту, його загальна ідея.
2. Детальне обговорення – обговорюється кожна окрема стаття, розглядаються поправки.
3. Голосування.

Може бути лімітований час для детального розгляду, в цьому випадку необмежену кількість часу для обговорення мають головний комітет та уряд, решта мають лімітований час (з них 60 відсотків надається опозиції) – однак, ця процедура не застосовується, якщо було прийняте рішення про прискорену процедуру проходження комітетів (менш як 6 тижнів між реєстрацією та розглядом на пленарному засіданні).

Регламентом встановлені також інші види розгляду:

- Спрощена процедура: без загального обговорення
- Вимушене голосування: уряд просить проголосувати повністю або частину тексту без обговорень.
- Прийняття законопроекту з висловленням довіри уряду: уряд може попросити про таку процедуру в будь-який момент. Після такого запиту обговорення припиняються. Є 24 годин щоб подати резолюцію незгоди з процедурою, її має підписати десята частина парламенту та проголосувати більшість. Якщо більшість голосує, то уряд йде у відставку. Якщо ні, то законопроект вважається прийнятим. (обмеження у використанні).

ПРОМУЛЬГАЦІЯ

Спочатку ухвалений законопроект передається в Конституційну Раду. Конституційна Рада може визнати закон не конституційним.

Підпис Президента.

Роль комітету в імплементації закону

Комітет призначає двох доповідачів (той що писав першу доповідь та опозиційного члену комітету) для підготовки доповіді про імплементацію закону через 6 місяців після його прийняття. У докладі містяться усі акти, які були прийняті на виконання закону, висновки щодо ефективності та інше. Доповідь зачитується на засіданні в присутності представника уряду, який може дати необхідні пояснення. Якщо регуляторні акти на виконання закону не були прийняті, процедура повторюється ще через 6 місяців.

Контроль парламенту за діями уряду

1. Висловлення недовіри.
2. Година питань до уряду.
3. Дебати з урядових питань під час моніторингового пленарного тижня (Можуть ініціюватися парламентарями в тому числі на базі комітетських висновків про імплементацію законів, The Committee for the Assessment and Monitoring of Public Policies може пропонувати питання для дебатування).

Контроль комітетів за урядом

1. Заслуховування – постійні комітети можуть ініціювати слухання будь-якого чиновника.
2. Спеціальні місії – для підготовки законопроекту або моніторингу імплементації законів. Результатом є звіт.

3. Моніторинг витрат уряду впродовж року + підготовка звіту.

Також в структурі Парламенту існують три постійні комісії, які моніторять публічні витрати:

- The Assessment and Monitoring Mission (МЕС) створена на базі Фінансового Комітету. Слідкує за ефективністю державних витрат.
- The Commission for Assessment and Monitoring (СЕС). Моніторить ефективність витрат, також дає свою оцінку супровідним документам до урядових законопроектів в частині визначення впливу.
- The Assessment and Monitoring Mission for the Laws Governing Social Security Financing Laws (МЕССС). Слідкує за імплементацією законів в частині соціального забезпечення, визначає ефективність.

США

«Парламентоцентрична» модель вироблення політики

Законодавча влада здійснюється конгресом США, що складається з 2 палат – сенату і палати представників.

ЗАКОНОДАВЧА ПРОЦЕДУРА**Ідеї для законодавчих ініціатив**

Сфери, у яких Конгрес ухвалює законодавчі акти, чітко обмежені регулюванням торгівлі; оподаткуванням; оголошенням війни; створенням судів; валютним регулюванням; створенням поштових установ. Однак він уповноважений також ухвалювати закони, “необхідні й належні для здійснення” повноважень, наданих йому Конституцією. Звідси широке поле для законодавчих ініціатив.

Хоча право законодавчої ініціативи мають винятково члени Конгресу, джерела ідей для законодавства необмежені.

Джерела законодавчих ініціатив:

- Члени Конгресу: найчастіше законодавчі ініціативи обумовлені передвиборчою компанією.
- Громадяни або громадські організації шляхом подання петицій.
- «Меморалізація» законів штатів.
- Комунікація з виконавчою гілкою влади. Комунікація, як правило, відбувається у вигляді повідомлень або листів від членів уряду, голів незалежних агентств, або Президента, передаючи проект пропонованого законопроекту спікеру Палати представників або Президенту Сенату.

- Конституція зобов'язує Президента час від часу доповідати Конгресу про заходи, які президент вважає необхідними та доцільними. Такі повідомлення Президента передаються у відповідний комітет, де вони розглядаються. Після цього голова комітету або його члени часто вносять законопроект або в тому вигляді, в якому він був отриманий від Президента, або з бажаними змінами. Законодавчого закріплення цієї практики нема, однак вона поширена.

- Щорічні послання Президента щодо бюджету є значним джерелом для законодавчих ініціатив. Бюджетні пропозиції Президента разом з доповідями посадових осіб виконавчої влади перед Бюджетним Комітетом (the Appropriations Committees of the House and Senate) є основною для прийняття бюджетних законопроектів, які розробляються в Палаті представників та Сенаті.

В розробці законопроектів допомагає спеціальний парламентський офіс: The Legislative Counsel of the House or the Senate + Congressional Research Service

Підписання законопроектів

Primary sponsor - перший підписант.

Cosponsor - інші підписанти.

Additional sponsor - підписанти після реєстрації.

У Сенаті сенатор може вставити слова «по запиті» після усіх підписантів. Це означає, що пропозиція підтримується або ініційована іншою особою або установою (найчастіше Президентом або міністром)

Законодавча ініціатива

Право законодавчої ініціативи мають тільки члени Палати, тому пропозиції Президента вносяться через парламентарів.

РОБОТА В КОМІТЕТІ

Визначення головного комітету

Спікер покладає на службу парламентарія обов'язок вивчати законопроекти на предмет їхньої прийнятності з точки зору регламенту і визначати комітети з відповідною юрисдикцією. Спікер пішов на таке делегування, щоб убезпечити процедуру передавання документів на розгляд від звинувачень у тому, що вона застосовується у спосіб, який надає порядкові денному певного політичного спрямування. Парламентарій політично нейтральний і працює на весь владний інститут, а не на ту чи іншу партію.

Працівники комітету

У постійних комітетах працює до 30 людей, які асистують членам Конгресу. Дві третини співробітників комітету обираються більшістю голосів від загального числа членів комітету партії більшості і одна третина співробітників комітету обираються більшістю голосів членів комітету партії меншості. *(Це є важливим, бо фактично комітетські доповіді готують саме ці працівники).*

Збір інформації про законопроект комітетом

Комітет відправляє запити виконавчим органам влади про надання висновків щодо необхідності прийняття законопроекту. Перед тим, як висновки потрапляють в Комітет вони оцінюються the Office of Management and Budget¹ (а саме The Legislative Reference Division). *(Таким чином забезпечується аналіз законопроектів на відповідність політиці Президента)*

Часто Комітет також направляє законопроект в Рахункову Палату (Government Accountability Office) для надання висновку про доцільність прийняття законопроекту та вплив на бюджет.

Опрацювання в комітеті

Коли законопроект надходить до комітету, він, як правило, (але не завжди) передається до одного з підкомітетів. (Якщо законопроект має велику вагу, комітет може обминути його розгляд у підкомітеті і відразу перейти до слухань і "редакційної роботи" на своєму пленарному засіданні).

Призначення слухань

Регулярні слухання - мінімум один раз на місяць. Голова Комітету може ініціювати проведення додаткових слухань. Порядок денний визначає голова. Однак три або більше членів комітету можуть ініціювати письмовим поданням Голові проведення спеціального засідання щодо необхідних законопроектів. Якщо Голова не проводить таке засідання, то воно проводиться автоматично через 7 днів після подання письмової заяви.

Виклик на засідання зацікавлених сторін

На комітеті голосується, які саме особи мають бути присутні на засіданні. Також ініціювати виклики може сам голова комітету або делегувати це право іншому члену комітету.

Слухання

---

¹ Офіс Канцелярії президента Сполучених Штатів . функція - створення бюджету президента, але також вимірює якість програм, політик і процедур, щоб переконатися, що вони відповідають політиці президента і

Якщо комітет (або підкомітет, якому передано законопроект) вирішить, що законопроект заслуговує на увагу або користується підтримкою громадськості, він призначає слухання. На слухання запрошуються «свідки» (експерти та зацікавлені сторони). Після того як «свідки», викликані головою комітету, закінчать відповідати на запитання, члени парламенту від партії меншості, незадоволені даними й матеріалами слухання, можуть вимагати призначення іншого дня слухань для виклику спеціальних свідків, визначених меншістю.

Постатейний розгляд (mark-up session)

Підкомітет або комітет може вирішити зібратися для постатейного розгляду законопроект. Поправки можуть пропонуватися членами підкомітету або комітету. Конгресмени, які не є членами комітету, не можуть пропонувати поправки. Після закінчення цього процесу ставиться на голосування пропозиція про винесення законопроект на розгляд усієї Палати, але лише з погодженими поправками. Відхилені поправки до Палати не передаються. Нерозглянуті або відхилені в підкомітеті та в комітеті поправки ніколи не розглядаються на пленарному засіданні Палати, хіба що більшість членів Палати скористається своїм правом увільнення комітету від розгляду.

Доповідь комітету за результатами розгляду

Якщо комітет прийняв рішення представити законопроект Палаті, то комітет готує звіт.

Зміст:

- 1) результати розгляду, а також рекомендації;
  - 2) (фінансові розрахунки) заява, яка вимагається Законом про бюджет, якщо законопроект створює нове бюджетне повноваження або збільшує чи зменшує бюджетні витрати або надходження
  - 3) оцінка вартості імплементації, підготовлена директором the Congressional Budget Office;
  - 4) опис загальних цілей і завдань, яких планується досягти прийняттям законопроект
- Кожен звіт, який супроводжує законопроект, що стосується зайнятості або доступу до державних послуг або житла повинен містити опис впливу на законодавчу гілку влади.

Окрім цього, має міститися інформація про всі зміни в чинне законодавство, необхідні для реалізації законопроект. ("Ramseyer" rule для Палати представників, "Cordon" rule для Сенату .)

Звіт також має віддзеркалювати комунікацію з виконавчою гілкою влади (відповіді на запити про надання висновків).

Також має містити результати голосування в комітеті.

Доповіді комітету є важливим елементом законотворчої діяльності. Їх використовують суди, громадськість, державні органи як джерело інформації про мету і сенс закону.

Затверджений комітетом звіт голова негайно передає в Палату. Якщо голова цього не робить, то за рішенням більшості членів комітету звіт може податися через головного клерка комітету.

Порядок денний

Після розгляду в комітеті і передачі його в Палату, законопроект потрапляє в один з календарів Палати:

- Union calendar: календар для фінансових законопроектів, які потребують розгляду Палатою, як комітетом;
- House calendar: інші законопроекти;
- Private calendar: календар для приватних законів;
- Calendar of Motions to Discharge Committees: подання про увільнення від розгляду в комітеті.

Тож, є календарні списки, куди потрапляють законопроекти по мірі їх опрацювання комітетами. Однак, є механізми, які дозволяють перемістити законопроект з календарного списку безпосередньо до Порядку денного.

Спеціальні процедури

Процедура одностайної згоди. Голова комітету, опрацювавши законопроект, може сказати керівництву, що «ніхто не виступає проти цього законодавчого заходу». Партійні лідери обох основних партій проводять неофіційне опитування членів своїх партій. Якщо очевидно, що ніхто не чинить спротив, законопроект може бути внесений до узгодженого Календарного списку, і конгресмени тоді знають, що цей законодавчий захід може бути поданий на розгляд з цього списку. Згідно з цією процедурою, законопроекти подаються в тому порядку, в якому вони внесені до списку. Якщо ніхто не заперечує, їх негайно читають втретє і ухвалюють.

Механізм Комітету з питань Регламенту. Цей комітет – єдине такого роду утворення в Палаті представників. Його основною функцією і предметом діяльності є розробка і подання до Палати резолюцій щодо «спеціального порядку розгляду». Ці резолюції встановлюють основні правила розгляду законопроектів та надають йому пріоритет. Законопроекти, опрацьовані іншими 18 комітетами, формально не передаються до Комітету з питань Регламенту (хіба що вони зачіпають питання в межах законодавчої компетенції цього комітету). Комітет з питань Регламенту має майже повну свободу дій у розробці своїх процедур, формулюючи їх так, щоб повний склад Палати міг заслухати законопроект у супроводі вичерпного пояснення під час дебатів, мав нагоду впливати на найважливіші питання через процес внесення поправок. Такий спеціальний порядок розгляду складається парламентарієм, розглядається Комітетом з питань Регламенту, іноді змінюється, аби відповідати спеціальним умовам, необхідність яких стає очевидною під час розгляду в Комітеті з питань Регламенту, а потім виноситься на розгляд Палати.

- «Звичайна процедура» встановлює кількість годин для дебатів, передбачає непотрібність другого читання законопроектів на пленарному засіданні, а також дозволяє пропонувати під час його читання будь-які відповідні поправки, коли надійшла черга відповідної статті. Це можна було б охарактеризувати як «відкриту» процедуру. «Закрита» процедура обмежує кількість і предметний зміст поправок. Багато поправок може стосуватися однієї теми; Комітет з питань Регламенту може відібрати декілька з них для пропонування, а решту відкинути.

- «Закрита» процедура може дозволяти лише ті поправки, які рекомендовані постійними комітетами з відповідною юрисдикцією. Якщо поправки до якої-небудь статті законопроектів суперечать одна одній, процедура може визначати порядок їхнього розгляду. Важливіші законопроекти можуть вимагати чотирьох-п'яти днів пленарних засідань.

Процедура увільнення від розгляду в комітеті застосовується нечасто; але якщо комітет свідомо вирішить «поховати» законопроект, який має значну підтримку в Палаті, ця процедура може стати сильною спонукою до дій. Після перебування законопроектів в комітеті протягом 30 законодавчих днів будь-який конгресмен може подати спікеріві Палати «клопотання про увільнення комітету від розгляду». Він повідомить про цю дію Палату. Його колеги з тих, хто підтримує законопроект, будуть запрошені до столу підписати клопотання. Для увільнення від розгляду вимагається більшість голосів Палати; а оскільки звістка про цю подію поширюється серед конгресменів, і число тих, хто підписав, зростає, комітет починає нервувати. Якщо його усунуть від

розгляду, комітет втрапить контроль над процедурою на пленарному засіданні Палати. Отож, часто буває, коли кількість підписів почне наближатися до половини, комітет починає розгляд законопроекту. Якщо комітет ніяк не відреагував, то законопроект розглядається Палатою без попереднього розгляду комітетом.

Призупинення дії Регламенту

В певні дні спікер може запропонувати призупинити дію Регламенту. Про таку дію члени Палати мають домовлятися зі спікером заздалегідь. За таку пропозицію має проголосувати дві третини Палати. У цьому випадку обговорення законопроекту обмежується 40 хвилинними дебатами (20 хв коаліція, 20 хв опозиція). Для прийняття законопроекту також необхідно, щоб проголосувало дві третини Палати. Таким чином за цією процедурою зазвичай проходять недискусійні законопроекти, які підтримуються усіма політичними силами в Палаті.

Заява комітету

Один день в тиждень за одностайною згодою або за результатами голосування двох третин Палати кожен комітет може ініціювати розгляд будь-якого законопроекту. Ця процедура використовується, переважно в тих випадках, коли Комітет з питань регламенту відмовив у встановлені спеціальної процедури.

ОБГОВОРЕННЯ

Для фінансових законопроектів обов'язковим є розгляд в Палаті, коли Палата виступає в якості комітету (Палата-Комітет). Для такого розгляду необхідна присутність 100 депутатів Палати. Для кожного такого розгляду Комітет з питань Регламенту встановлює окрему процедуру.

Етапи:

1. Палата приймає рішення працювати в якості комітету.
2. Загальні дебати.
3. Подання поправок, їх голосування та передача законопроекту до Палати для прийняття.
4. Затвердження поправок Палатою та голосування за законопроект.

Якщо обговорення відбувається одразу в Палаті, то поправки обговорюються в форматі години поправок.

Після закінчення обговорення голосується фінальний текст законопроекту.

Окрім цього може бути ініційоване подання про повернення на розгляд комітету.

Розгляд поправок в Палаті представників

Є три варіанти розгляду поправок:

1. «В Палаті» - відбувається у формі «години поправок». Поправки оголошуються в будь-якому порядку.
2. «В Палаті, коли Палата виступає в якості комітету» - поправки оголошуються поступово, секція за секцією. При цьому спочатку розглядаються поправки комітету, а потім вже інших членів Палати. Діє правило 5 хвилин (5 хвилин на представлення, 5 хвилин на заперечення).
3. В Палаті та в комітеті (майже не застосовується).

Правила поправок

Germaneness rule - одне з головних правил Палати:

- поправки повинні стосуватися предмету, який обговорюється;
- поправки повинні відповідати цілям законопроекту;
- поправка має відповідати юрисдикції того комітету, який готував доповідь.

Розгляд поправок в Сенаті

Така сама структура як в Палаті представників, але ще більше неформалізованих норм:

1. Опрацювання комітетом.
2. Розгляд Сенатом.
3. У випадках розбіжностей у тексті законопроекту, Сенат ініціює проведення спільної Конференції для формулювання узгодженого тексту.
4. Після цього законопроект ще раз голосується в обох Палатах та передається на підпис Президенту.
5. Перед підписанням The Legislative Reference Division готує звіт по законопроекту для Президента.
6. Вето долається двома третинами голосів.

Законодавчий контроль постійних комітетів

Кожен постійний комітет вивчає на постійній основі застосування та ефективність законів, що стосуються юрисдикції комітету.

Мета: контроль за виконанням законів та програм урядом й державними органами на відповідність намірам Конгресу.

Окрім цього, комітети мають повноваження досліджувати умови та обставини, які можуть свідчити про необхідність прийняття нових або додаткових законів.

Комітети також вивчають вплив податкової політики на сферу юрисдикції, яка закріплена за комітетом.

У межах цих функцій, комітети готують звіти.

Крім цих загальних повноважень, в окремих законодавчих актах встановлено обов'язок консультуватися з Конгресом з питань загальної політики. Наприклад, the Government Performance and Results Act of 1993 (P.L. 103-62) вимагає від державних органів консультуватися з Конгресом щодо стратегічних планів, а також щорічно звітувати про ефективність, цілі та результати. Inspectors General (IGs) надають свої висновки щодо фактичних розтрат, зловживань тощо, а також рекомендації для удосконалення політики. З 2000 року готують щорічний звіт про загальний стан публічного менеджменту, проблеми та способи їх подолання у діяльності виконавчих органів влади.

Крім того, Конгрес створює комісії для вивчення і вироблення рекомендацій для окремих областей політики, які також можуть включати в себе розгляд діяльності виконавчих органів влади.